

Az Ifjúságért Egyesület által működtetett Családok Átmeneti Otthonainak Szakmai beszámolója a 2016 évi működésről

Intézmény: székhely – Pécs, Major u. 2. Telephelyek: Mária u. 1., Lánc u. 2.

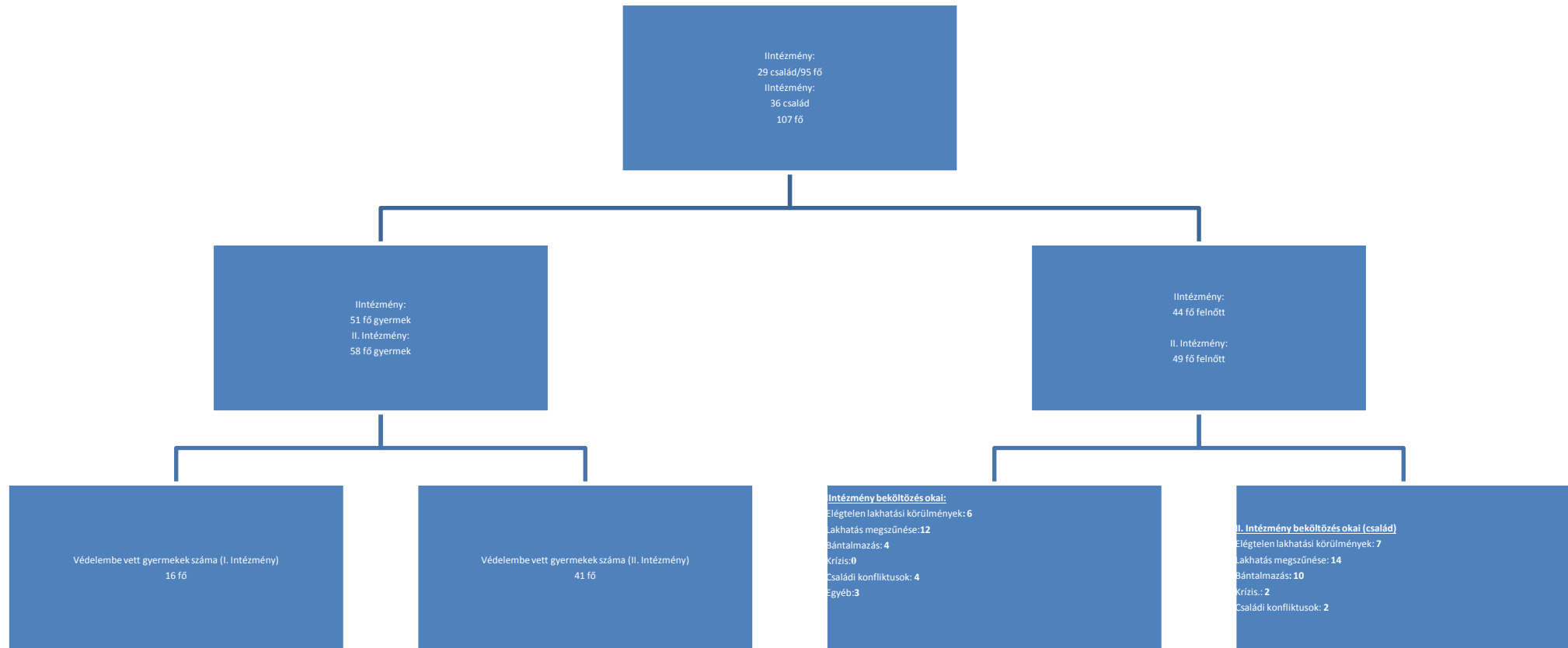
Intézmény: Pécs, Debreceni Márton u. 22.

Az intézményünk által működtetett Családok Átmeneti Otthonainak segítségét az elmúlt évekhez hasonlóan a 2016 évben is folyamatosan igénybe vették azok a családok, akik valamilyen oknál fogva lakhatásukat nem tudták megoldani, miközben a várólistán folyamatosan további családok vártak a bekerülésre.

A törvényi háttér az 1997. évi XXXI. Gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény, és az ehhez kapcsolódó jogszabályok, végrehajtási rendeletek, különösen a 15/1998.(IV.30.) számú, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló NM rendelet előírásai képezik.

A Gyermekvédelmi törvény 51. § jogszabályának értelmében az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

A szolgáltatást igénybe vevők létszáma és megoszlása 2016-ban (I.-II. Intézményekben):

Családszerkezet alakulása 2016-ban a beköltöző családok tekintetében		
	I. Intézmény	II. Intézmény
Egy szülő családok	14	19
Két szülő családok	15	13
Várandós egy szülő családok	3	2
Várandós két szülő családok	4	2

2016-ban a szolgáltatást igénybevevő családok beköltözésének körülményei (delegáló intézmény neve típusa, egyéb).

	Gyermekjóléti Szolgálat	Jelzőrendszer egyéb szereplői	Saját kérésre	Krízis
I. Intézmény	14 család	5 család	10 család	0 család
II. Intézmény	19 család	1 család	14 család	2 család

Intézményünk segítségét leggyakrabban a lakhatás megszűnése folytán kérték, de az elégtelen lakhatási körülmények és a családon belüli erőszak miatt is számos családnak volt szüksége az ellátásra. A lakhatás megszűnéséhez tapasztalataink szerint nagyrészt megélhetési problémák vezettek, melyek általában a szülők jövedelmi helyzetéből, családi- és kapcsolati hálójuk hiányosságából, és/vagy életvezetési zavaraiából adódtak.

A felvett családok többsége az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ közvetítésével érkezett, de a jelzőrendszer más tagjai is delegáltak családokat intézményeinkbe. Megfigyelhető, hogy nőtt a száma azon jelentkezéseknek, mely esetekben a szülők önállóan, szakember támogatása nélkül kérték felvételüket.

A2016- ban a szolgáltatást igénybe vevő családok szociális háttere, jövedelmi forrásai, ellátási formák (halmozott adat)

Jövedelem	I. Intézmény	II. Intézmény
Munkaviszony	15 fő	16 fő
Családtámogatási ellátások	27 fő	32 fő
Önkormányzat/ Munkaügyi szervek által folyósított ellátások	1 fő	7 fő
Nyugdíjszerű ellátások	1 fő	4 fő
Jövedelem nélkül	7 fő	4 fő

Gondozási tevékenységünk tapasztalatai alapján továbbra is megfigyelhető, hogy a szülők alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, szakképzettségük nincs, életvezetési mintáik és stratégiáik hibásak. Az intézményünkbe kerüléskor általában nem rendelkeznek

munkahellyel. A gyermekkorban átélt bántalmazások sérüléseinek következményeit sokszor egész életükben viselik. Rokoni, baráti kapcsolataik gyengék, a szociális háló igen szűk körülöttük. A bántalmazott nők esetében megfigyelhető, hogy többségük önértékelése, önbizalma gyenge, kapcsolati hálójuk nagymértékben hiányos. A szülők életkorának tekintetében jellemző, hogy fiatalok, korán vállalnak gyermeket.

Szociális munka a Családok Átmeneti Otthonában

Alkalmazott technikák, módszerek

Egyéni esetkezelés.

Krízisintervenció.

Segítő beszélgetés, egyéni családi problémák feltárása.

Pszichológiai tanácsadás.

Jogsegélyszolgálat.

Életvezetési és háztartási ismeretek átadása, egészségügyi tanácsadás.

Segítség a családi tradíciók, ünnepek megteremtésében és megőrzésében.

Segítségnyújtás a szociális és egyéb ügyek intézésében.

Információk a különböző segítő intézményekről, szervezetekről, „közvetítés” az adott problémával foglalkozó intézmény, szervezet felé, tájékoztatás munkalehetőségekről, átképzési programokról.

Közösségfejlesztés:

Ünnepek megtartása.

Programok szervezése.

Kézműves klub.

Intézményen belüli közös programok szervezése (kertrendezés, virágültetés, bográcsozás stb.).

Munkánk során a szociális munka etikai kódexének mindegyik alapelvét szem előtt tartjuk, különösen fontos azonban a kliensekhez való viszonyulás szempontjából a következő gyakorlati alapelv.:

„A szociális munkás tiszteletben tartja a rábízottak egyéniségét és gondoskodik méltóságuk, egyéniségük, jogaik és felelősségük megőrzéséről.”

Az Átmeneti Otthonban az egyéni esetkezelést, családokkal végzett segítői munkát, szociális munkásokból és asszisztensekből (gondozó, szakgondozó) álló team végzi.

Az intézményben folyó szakmai munka a beköltözést követően a család életútjának megismerésével, mélyinterjúval, sok esetben az aktuális krízishelyzet elhárításával veszi kezdetét. Családjaink élethelyzetének, erősségeinek, képességeinek feltérképezését követően, egyéni gondozási megállapodás alapján, tevékenységünk arra irányul, hogy a kliensek a segítőik által nyújtott mentális és szociális segítség igénybevételével képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásaikat felismerni és használni, problémamegoldó képességük javuljon, elsajátítsák a megfelelő életvitelhez szükséges készségeket, normákat. Lakhatási problémájuk tartós rendezéséhez szükséges „önerő” (kapcsolati-, pénzügyi-, belső erőforrások és készségek) előteremtésére motiváljuk őket, és rendszeresen tájékoztatást nyújtunk arról, hogy milyen állami, önkormányzati támogatásokat, ill. más egyéb külső forrásokat vehetnek igénybe a lakásproblémájuk rendezése érdekében, továbbá folyamatosan figyelemmel kísérjük a pályázati felhívásokat.

A beköltöző családnak vállalnia kell az együttműködést – a gondozási szerződésben foglaltak szerint - a szociális munkással, a havi térítési díj fizetését, a házirend betartását, a kapcsolattartást az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával.

Az ügyfeleknek kiköltözéskor megállapítható „lakhatási támogatás”, melynek számolási alapját, a befizetett térítési díj képezi. Szakmai döntés eredményeként a befizetett összeg maximum 30%-át felhasználhatja a költözéskor, továbblépéskor felmerülő (kaució) költségek fedezésére.

Kiemelten figyelünk a gyermekek gondozásához és neveléséhez kívánatos ismeretek bővítésére, amennyiben szükséges ráirányítjuk a szülők/anyák figyelmét a gyerekeik szükségleteire.

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy miután az ellátást nagyon sok fiatal szülő- több esetben gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülve- veszi igénybe, munkánk során nagy hangsúlyt kap, hogy fentiekhez gyakorlati segítséget (gyermekek alapvető gondozása, főzés megtanulása stb.) is kapjanak a szülők asszisztenseink bevonásával.

A családokkal folytatott esetszolgálatunkba gyakori gyermekpszichiáterünk bevonása, aki a szülőkkel és gyerekekkel való foglalkozás mellett a szakemberek munkáját is támogatja. Jogi problémák, ügyintézés (szülői felügyelet, gyermektartásdíj) esetén intézményünk jogszághoz delegáljuk ügyfeleinket, aki kérdések esetén kollégáink rendelkezésére is áll.

2016. szeptember 1-től intézményünk bővült a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata által átadott 12 férőhellyel, és a szolgáltatás biztosításához rendelkezésünkre bocsátott Lánc u. 2. sz. alatti lakásokkal, melyekben a családok gondozását a korábban kialakított szakmai munkának megfelelően végezzük. Célkitűzésünk, hogy a fentiek kivitelezéséhez, a Lánc u. 2-ben létrehozott irodában ne csak a gondozásunkban lévő családoknak, hanem a ház többi lakójának is segítséget nyújtsunk igény esetén.

A Családok Átmeneti Otthonából való kiköltözés körülményei

Kiköltözés körülményei (hova)		
	I. Intézmény	II. Intézmény
Albérlet	3 család	6 család
Önkormányzati bérlakás	2 család	0 család
Rokon, szívésségi lakhatás	1 család	5 család
Vissza a bántalmazóhoz:	2 család	0 család
Gyermek kiemelése a családból	1 család	3 család
Egyéb	8 család	5 család

A kiköltözés számszerűsített adatainál az egyéb kategóriában azok a családok szerepelnek, akik szakmai okokból kifolyólag telephelyeink között költöztek, vagy másik Családok Átmeneti Otthonába kerültek át.

Szakmai kapcsolataink

A Gyermekvédelmi törvény előírásainak megfelelően az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésének érdekében, a család helyzetének rendezéséhez és otthontalanságának megszüntetéséhez együttműködünk azokkal a szolgálatokkal, szervezetekkel, akik részt vesznek az általunk gondozott családok segítésében.

Az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ családsegítő és esetmenedzser szakembereivel a törvényi előírásoknak megfelelő munkakapcsolatot és együttműködést tartjuk fenn.

A Baranya Megyei Kormányhivatal Gyámhivatalában szakembereink részt vesznek a gyermekek védelembe vételi- és a védelembe vétel felülvizsgálatának tárgyalásain.

Intézményeinkben a területileg illetékes védőnőkkel folyamatosan tartottuk a kapcsolatot, minden kisgyermek beköltözése esetén értesítettük őket. Látogatásuk során a védőnők a családgondozóktól információkat kaptak a család bekerülésének okáról, nehézségeikről, a gyermekkel kapcsolatos tudnivalókról. A közös munka különösen a veszélyeztetett gyermekek esetében volt fontos, egyrészt, mert a védőnő gyermekgondozási javaslatait megbeszélte munkatársainkkal, így kiegészült a tanácsadás jelentős mértékű gyakorlati segítséggel is, másrészt fontos volt a védőnő szakmai véleménye az esetkonferencia során felmerült problémák megbeszélésénél, és a család segítéséhez szükséges feladatok megtervezésénél.

A családok részére szervezett programok

A családokkal folytatott szociális munka részeként továbbra is kiemelt célunk, hogy a gyerekek és szüleik érzelmi kötelekeit erősítsük, az ehhez szükséges, gyermekek személyiségfejlődése szempontjából is fontos közös családi programokat biztosítsuk számukra. Hagyományainknak megfelelően ezt segítették az ünnepekre való készülődések, az ünnepek megtartása, a kézműves foglalkozások, és más olyan programok, melyek hozzájárultak az intézményünkben lakó családok mindennapjainak élményekkel való gazdagabbá tételéhez.

A fenti célkitűzések megvalósításához a teljesség igénye nélkül kiemeljük néhány programunkat.

A kötődő nevelés segítése céljából az édesanyáknak lehetőségük volt babahordozási tanácsadáson részt venni, melyet önkéntes hordozási tanácsadók segítségével sikerült megvalósítani. Az édesanyák és kisebb gyerekeik számára szintén önkéntes segítő bevonásával rendszeresen biztosítottunk baba mama klubon való részvételt, ahol az ölbéli játékok, dalok, mondókák megtanulása mellett érezhette jól magát baba és mama is egyaránt. A nagyobb gyerekek önkéntesünkkel kézműves foglalkozás keretein belül tevékenykedtek.

A bántalmazáshoz, társfüggőséghez kapcsolódóan az INDIT Közalapítvánnyal közösen szerveztünk női csoportot, ahol a résztvevőkkel a csoport keretein belül a női létről, érzelmekről és viselkedési mintákról, szülői szerepekről, nevelési stílusokról, az egészségesen és diszfunkcionálisan működő családokról beszélgetve jutunk el a párkapcsolati erőszak témájához.

A főző- és sütőklubban a felnőttek mellett a gyerekek is szívesen részt vettek, a foglalkozások alkalmával készült többek között pizza, kalács, palacsinta, a közösség építése mellett kiemelt törekvésünk volt, hogy könnyen és alacsony költségekből elkészíthető ételeket tanuljanak

meg elkészíteni a családok. A környezetünk szépítése céljából ültettünk virágokat, és rendeztünk kertet.

Búcsúztató ünnepség keretein belül köszöntünk el kiköltöző családjainktól, segítve ezzel a család otthonban eltöltött időszakának lezárását. A farsang, bográcsozás, és a gyermeknap kirándulás a legnépszerűbb programok között voltak, utóbbi alkalmával a Mecseki kisvasút üzemeltetője jóvoltából a családok költségmentesen ülhettek fel a kisvasútra.

A családok részére nyújtott támogatások

A gondozás időtartama alatt a Gyvt.-nek megfelelően segítséget nyújtunk a szülőknek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez. Biztosítjuk a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást (Gyvt. 51§/3/e), lakrész zavartalan használatát, fűtési szezonban fűtést, a főzés, mosás és tisztálkodás alapvető feltételeit (tűzhely használat, hideg és meleg víz, fürdőszoba használata). Szükség esetén alapvető élelmiszert, ruházatot, tisztálkodó szert, gyógyszert biztosítunk a gyermek részére.

Fentiek alapján támogattuk a családokat a gyermekek, és több esetben a szülők számára kiváltott gyógyszerekkel, szükséges ruházattal, alapvető élelmiszerekkel.

A jelentős mennyiségű, főként magánemberek felajánlása során érkező ruha adományok mellett nagy számban érkeztek játékok is, és tapasztalataink szerint gyakoribbá vált, hogy az adományozók tartós élelmiszerekkel kívántak hozzájárulni a családok segítéséhez.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület által kapott élelmiszerek nagyban hozzájárulnak a családok havi kiadásainak csökkentéséhez, a neves ünnepeket több szervezet meleg étel felajánlásával, ajándékokkal tette széppé, emlékezetessé.

Kiemelt támogatóink voltak a tavalyi évben több alkalommal is a Dél-Dunántúli Motoros Egyesület, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Katolikus Caritas, a Lábklinika, az Új Akropolisz Egyesület és a Maláta Bisztró és Sörbár.

Pécs, 2016. január 12.

Sándor Andrea
ügyvezető elnök